

Acta af Franska Akademien, der ant(ingen) Pappas föredrag, hållet d(en) 19 December 1833, öfver den af Honom uppfunna Galvanometern eller någon rapport af Ampère öfver denna uppfinning eller kanske båda förefinnas.

2:o Att upplysa, vid hvilken årsdag (Vet(enskaps) Societetens) Pappa talade öfver sina nyaste upptäckter angående a) solvärmens och i (synner)het b) solljusets periodicité och således solens egenskap af variabel stjerna;

3:o Låta mig veta, om Pappa meddelat Vet(enskaps) Akademien i Petersburg något angående punkten b) = solljusets periodicité och om sina beräkningar öfver observationerna på solens irradiation. 10

4:o I hvarje fall lägga omsorgsfullt beslag på de beräkningar, den der fäniga Räknaren (hvad heter han?) för Pappas ordres verkställt.

Anmärkning. Har nemligen intet meddelande till Petersburg skett, så ligger i dem en stor skatt för Pappas ära och vetenskapen begrafven.

5:o Vidare upplysa, hvilka andra föredrag Pappa hållit på Vet(enskaps) Societetens högtidsdagar; i (synner)het om det sist hållna, i fall detta är något annat, än det ofvan nämnda.

I alla dessa hänseenden blir Borenus Dig en hjälpreda. Helsa honom vänskapligast från mig och bed, i händelse Du så behöfver, om skriftliga svaromål punktvis. Öfversänd dem med första jemte den begärda Franska Tomen. 20

6:o Uppvakta Vice Kansler och fråga, om han utan stort omak kan så bemedla, att Pappas diktamina till Saima-kanal Komiténs protokoller kunna få begagnas;

N. B. Der bör finnas ett, som innehåller Revision af kostnadsförslaget och verkat till dess nedsättande.

Vidare: om han hos Haartman, Geh(eme) Rådet, kan utfå Pappas förslag till Manufakturskolornas Inrättning, hvilket är inlemnadt antingen till Haartman enskildt eller å Manufakturdirektionens vägnar till Senaten. 30

Andra Afdelningen kommer nemligen att innehålla »Andra Prosaiska Skrifter», deribland utdrag ur ett allmänt Skolförslag och en Memoire ang(ående) Kanalen, som förefinnas bland Manuskripterna i min värjo, samt Reseanteckningar. »Tredje Afdelningen» utgöres då af Poëtica.

Jag glädde min hustru med talet, att Du och Augusta skulle komma hit till Julen. Helsa hjertligt alla i Familjen från

Vän Snellman.

40

152 J. V. SNELLMAN – A. H. A. KELLGREN 23.I 1849
HUB, Kellgreniana

Kuopio d. 23 Januari 1849.

K(äre) B(roder)

Tack för Dina bref. Genom Din Fader har jag fått sednare underrättelser, deribland om Dina bokhandelsspekulationer. 50

För den goda sakens skuld hoppas jag, Du icke misstycker mitt afstyrkande. Hade Du utan yttre framgång hållit längre tid ut, så ville jag icke afråda. Såsom förhållandet nu är, afbryter Du tvärt Din lärdomsbana. Hvarken kan förtroendet till Din vetenskapliga ifver bestå eller finner någon nödigt bereda Dig tillfälle att fullfölja den

litterära banan. På andra sidan sker detta med rätta; ty Du förmår icke tjena två herrar. Din vana, andra natur, är ännu för ringa, för att besegra de hinder ett praktiskt lif sätter mot studierna – om de någonsin kunna besegras, För det andra äro Dina ekonomiska kalkyler sangviniska. Om en bokhandel de fyra första åren säljer för 6 000 R^ub^el Skilfve^r, så är det väl. Hvad deröfver går, fordras väl till ränta på efterhand qvarliggande artiklar i fast köp. Af de 15 P^ro C^ent^t, transporten lemnar i behåll, men som sällan gå utöfver 12 à 13, sluka hyra och betjening 8 P^ro C^ent^t. Rest 300 à 420 R^ub^el Skilfve^r.

10 Boktryckeri utan stora egna förlager är så litet gifvande, att Du t. ex. i Sverige ser de flesta Boktryckare bankrutera, medan de flesta förläggare intet tryckeri ega. Hos oss äro priserna något högre; men de falla med hvarje år. En faktor åter godt upp första årens inkomst. Till förlagsrörelse utan tryckeri ville jag hellre råda. Förlag åter är under vår censur och ringa publik en rörelse, som fordrar kapital och tålmod. Finska asketiska skrifter äro såsom känt de mest gifvande. På dem lefva redan Frenckell, Lundberg i Vasa, understödd af Pietisternas enskilda bokhandel och deras pengar, samt till en del Vasenius. 3 à 4 Procent behållning i stort, då 5 P^ro C^ent^t beräknas för

20 förlagsröntan, kan anses för god affär. Till en ren årlig behållning af 1 000 R^ub^el Skilfve^r fordras alltså åtminstone 25 000 R^ub^els kapital i förlagsartiklar. Mins nemligen, att 25 P^ro C^ent^t åtgå i försändning och kommission. Särskildt påminner jag ännu om bokhandeln, att den med Svenska artiklar är monopoliserad af Förlagsföreningen. Har Du ej på förhand dess löfte om kommission – och det gifves ej, så länge den är belåten med de gamla Bokhandlarena – så får Du taga en stor del Svenska förlager af Dina medtäflare i Hfors mot 5 P^ro C^ent^t.

In summa bokhandel och förlagsrörelse kunna med tiden blifva något; men 5 till 10 år tåla det väl vid, förrän Du deraf kan hoppas större profit. Tryckeri duger alls icke, om ej för egna förlager. Simelii har Finkands Alkmänna Tidning Kungörelser o. s. v., Frenckells Kateches, Psalmbok &c. som privilegium. Deremot Vasenius, som icke egt dylikt, har afstått sitt. En bolagsman ger half profit, utan gagn. om han ej försträcker stora pengar.

Och med allt detta behöfva sådana affärer sin man. Af litteraturen får Du taga afsked. Någon tillfredsställelse är dervid icke. Ty blott goda skriftställare skulle finnas, saknas icke förläggare. Du ser ju, att det uslaste skröp går fram.

Jag hör, att Du tagit Suometar. Af hjertat önskande framgång, hvartill jag fortfarande skall söka bidraga, kan jag dock ej dölja min farhåga, att Du deraf får nog i förlagsväg, ehuru ett Tidningsförlag står 10 ggr minst öfver hvarje annat. Men Du får se, huru svårt det är, att hålla upp ett blad utan annonser och med nyheter, som allmänheten är van att söka på annat håll.

Jag tror också, att H^errarna der borta taga Romanbiblioteket för lätt. Ni erinrar Er säkert ej, att en Finsk prosa ännu icke finnes, om man undantager de religiösa skrifternas, och att vi ej ega någon Finsk skriftställare med, hvad man kallar *stil*. Suometar går dåligt, emedan den icke förmått bilda en *prosa* och sig sjelf till *stil* ||N. B. Requisita för denna äro originel produktionsförmåga och beläsenhet i modern

50 litteratur. Der båda saknas kan ej stilen finnas||. Att sno tillsamman former ur Kalevala är lika litet prosa, som det är poësi. Den, som talar Finska från barndomen, begär med skäl en skrift, som förstås utan tuggande. Klarhet för tanken är prosans A och O. Men Du hör utom redaktörernas krets icke en röst, som ej svär i Suometars oklara språk.

Kanawas var vida bättre, och Gottlunds är bäst, alla grammatikfel oaktadt – ehuru väl om den sednare kan sägas, att hans prosas innehåll är det klara Intet. Finns nu någon öfversättare till Romanerna? Jag tviflar derpå. Se till, att för de första häftena åtminstone hvarje mening väges på guldvigt. Betala väl, men fordra mycket. Eljest är företaget förloradt, och med mig lärer mången blifva en sträng tadtare. – Helsa kärt gubben Tengström och familjen. Säg, att Törnegrén redan i September öfverflyttade Jahrbücher› dker› Gegenwart på Cygnæi namn.

P. S. Ännu bör jag nämna, att jag ingalunda tagit humeur af proposition angående› Litteraturbladet och utan afsaknad kan gifva det ifrån mig. Haf godheten äfven fråga Gröndahl och Dannberg angående› tryckningspris. Pappret kan från Tammerfors, der det ännu finnes, lätt fås till Helsingfors. För korrektur och uppsigt kan möjligen betalas 1 Rube›l 50 kopek› Skilfve›r p›er› Ark. Till Redaktions arfvode återstår då ungefär 3 1/2 Rube›l Skilfve›r p›er› Ark. Du finner, att det icke är lockande. Prenumeration har dock hittills varit något litet bättre än sednaste årets vid samma tid. Lef väl!

Broderligen
Snellman,

Ännu: Det gör mig och mången bra ondt, om Du går öfver till penningyrke. Redan ryktet derom skall skada Dig i opinionen.

153 J. V. SNELLMAN – B. E. MALMSTRÖM 13.II
1849
HUB, SLS arkiv

Ärade Bror!

Af uppriktigt hjerta: tack för den välvilja, Du genom Ditt bref bevisadt. Efter mången tvekan och en af själsoro genomvakad natt sänder jag dessa dokumenter, bedjande Dig i sista stund framlemna dem å vederbörlig ort.

Jag är uppförd på förslag till Profession i Helsingfors. Väntade ännu med dagens post afgörande underrättelser i saken; men erhöll inga.

Mitt beslut måste alltså fattas, för att icke förlösa fataljerna i Upsala. Dokumenterna vittna om min oro och hast; men det får ej hjälpa.

Sedeln till nödiga Kartor m. m. gör ungefär 6 Riks›dale›r B›an›co och får säkert vexlas hos Strindberg elker› Forsgren i St›ock›holm.

Med nästa Post mera.

tillgifvet Broderligen
Snellman

13/2 49.